

Aangetekend verzonden

Aan:
de gemeenteraad van Groningen
Postbus 20001
9700 PB GRONINGEN

Groningen, 11 november 2019

Onderwerp:

Forum Groningen

Verzoek:

Plaatsen op agenda gemeenteraad:
Deskundig en onafhankelijk onderzoek Forum Groningen

“In het heden ligt het verleden, in het nu wat worden zal”
(Willem Bilderdijk)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Na jaren van voorbereidingen is het op 29 november aanstaande zover: op die dag opent het 45 meter hoge Forum Groningen (voorheen Groninger Forum en Huis van informatie en geschiedenis) officieel haar deuren voor het publiek. Bij de opening van het Forum Groningen is een hoofdrol weggelegd voor het publiek, aldus een publicatie van RTV Noord op 31 oktober 2019.

Citaat: “Vrijdag 29 november om 17.00 uur gaan de deuren open en is het 24 uur lang feest. Centraal bij de opening staat nu niet eens een artiest of iemand van koninklijke bloede. Wij vinden dat na al die jaren wachten de opening een feest moet zijn voor iedereen uit Stad en Ommeland, aldus directeur Dirk Nijdam van Forum Groningen.”

De bouw die op 23 maart 2012 is begonnen met de sloop van bestaande panden op de huidige locatie, is niet onomstreden geweest. De bouwkosten werden op € 71 miljoen begroot. De provincie en de gemeente Groningen stelden hiervoor respectievelijk € 35 en € 32.5 miljoen beschikbaar. Europese subsidies werden verstrekt voor een bedrag van ca. € 10 miljoen. De NAM betaalde € 68 miljoen om het gebouw aardbevingsbestendig te maken!

Voor zover thans bekend bedragen de werkelijke kosten ca. € 171 miljoen, inclusief € 13 miljoen voor de inrichting en de bijdrage van de NAM. Het lijkt erop dat er met gemeenschapsgelden is gesmeten! Kortom, dit project is gefinancierd met financiële bijdragen van inwoners van de gemeente en provincie Groningen en daarnaast van inwoners van de Europese Unie.

Al vanaf de ontwikkeling van dit project zijn er vele vragen gerezen. De voltooiing van Forum Groningen is naar mijn oprechte mening het moment suprême om te starten met een deskundig en onafhankelijk onderzoek. Belangrijk is het om dit onderzoek op korte termijn uit te voeren, omdat anders de kans groot is dat belangrijke informatie na verloop van tijd verloren gaat.

De inwoners van de Europese Unie hebben als geldverstrekkers zonder meer recht om alle informatie over dit project te kennen. Zij willen gewoon weten wat er in de afgelopen jaren precies is gebeurd. Een dergelijk onderzoek zou aan de hand van feiten vele onbeantwoorde vragen kunnen beantwoorden en vervult een belangrijke maatschappelijke functie! Het biedt duidelijkheid over de toedracht en maakt

het mogelijk daarvan te leren. Dit is niet alleen van belang voor de geschiedenis van Groningen, maar ook daarbuiten. Het past naar mijn mening ook heel goed bij de opzet van dit project: *“Huis van informatie en geschiedenis”*. Een van de kunsten van het leven is ook om waar mogelijk de hand in eigen boezem te steken. Wij mogen ons in de Europese gemeenschap gelukkig prijzen dat we in een tijd leven dat – behoudens staatsgeheimen – alles openbaar is. Een dergelijk onderzoek is naar mijn mening niet alleen gewenst, maar noodzakelijk en volkomen gerechtvaardigd! Zelfreflectie is een bijzonder hoog goed en leerzaam, terugkijken is minstens zo belangrijk als vooruit kijken. Alleen al de rol van de NAM bij dit bouwproces en de reactie van de gemeente Groningen daarop rechtvaardigt al een zorgvuldig onderzoek. Is er sprake geweest van politieke besluitvorming buiten de geëigende, openbare kanalen, ‘achterkamertjespolitiek’? Ook dient de wijze van informatieverstrekking van de gemeente Groningen aan haar inwoners onder de loep genomen te worden.

Evenals bij de opening van het Forum op 29 november 2019 zou ik graag zien dat ook bij een deskundig en onafhankelijk onderzoek alle inwoners uit Stad en Ommeland in gelegenheid worden gesteld om - binnen een nader vast te stellen periode - prangende vragen te stellen over het Forum Groningen die betrokken kunnen worden bij dit onderzoek. Dit allemaal in het belang van de *geschiedenis van Stad en Ommeland*. Als een dergelijk onderzoek niet wordt uitgevoerd zal dit de geschiedenis van Groningen geweld aan doen.

Met verwijzing naar mijn op 8 september 2016 uitgegeven boek ‘Groninger Forum, een bodemloze put’ en Politiek Pamflet op pagina’s 11-12 verzoek ik u beleefd:

- 1 Zo spoedig mogelijk plaatsing op de agenda van de gemeenteraad met als onderwerp: ‘Deskundig en onafhankelijk onderzoek Forum Groningen’ (zie bijlage 1);
- 2 Een budget beschikbaar stellen voor dit onderzoek;
- 3 Een ‘Protocol’ formuleren met criteria, waarin wordt vastgesteld waar - *nader te definiëren* - ‘grote projecten’, zoals in dit geval het Forum Groningen aan moeten voldoen; projecten van grote omvang, die veel impact hebben op de inwoners en veel geld en (ambtelijke) energie kosten.

Een drietal citaten uit bijgaand Politiek Pamflet:

“1.1 Groninger Forum

Instellen van een onafhankelijke onderzoekscommissie

Stap 1 omvat het instellen van een onafhankelijke onderzoekscommissie. Een dergelijke commissie moet alle ins en outs met betrekking tot het Forum onderzoeken, uitsluitend met het doel om lering te trekken uit het verleden. Het onderzoek moet met name gericht zijn op de volgende aspecten:

- *communicatie tussen plannenmakers en de bevolking*
- *het gebruik van referenda om het standpunt van de bevolking te onderzoeken*
- *de wijze van financiering van het project*
- *de wijze van vermelding van de financiering en de exploitatieresultaten in de gemeentelijke begroting*

1.2 Algemeen

Protocol bij grote projecten

Een ‘Protocol’ formuleren met criteria waar - nader te definiëren - ‘grote projecten’ vergelijkbaar met het Forum Groningen aan moeten voldoen;

Verplichte (tussen)evaluatie

Elk project moet tussentijds en aan het einde worden geëvalueerd door onafhankelijke deskundigen. De rapportage met conclusies en aanbevelingen van de tussen- en eindevaluatie moet openbaar worden gemaakt.”

Een greep uit vele voor de hand liggende vragen zouden door de te formeren deskundige en onafhankelijke ‘onderzoekscommissie Forum Groningen’ hierbij betrokken kunnen worden.

Ik ben zo vrij om u een aantal suggesties aan de hand te doen:

Een greep uit vele voor de hand liggende vragen zouden door de te formeren deskundige en onafhankelijke ‘onderzoekscommissie Forum Groningen’ hierbij betrokken kunnen worden.

Ik ben zo vrij om u een aantal suggesties aan de hand te doen:

- 1 Hoe is het mogelijk dat dit gebouw met deze omvang er is gekomen op deze beperkte historische locatie?
- 2 Is er sprake geweest van misleiding naar de inwoners en betrokkenen bij de informatieverstrekking door de gemeente Groningen? Is dit project de inwoners door ‘de strot geduwd’?
- 3 Wat is de reden geweest om de inwoners vooraf niet te raadplegen via een referendum over de voorgenomen plannen van dit kostbare bouwproject met de vraag of dit wel of niet noodzakelijk is?
N.B. De inwoners van Groningen zijn uitsluitend geraadpleegd over het plangebied ‘Grote Markt Oostzijde/Groninger Forum’ en in een latere fase uitsluitend over het uiterlijk van het gebouw. Kortom de inwoners zijn niet gevraagd of er behoefte is aan dit gebouw!
- 4 Waarom is niet besloten om het project tussentijds te beëindigen tijdens de langdurige bouwstop van bijna een jaar (voorjaar 2015 tot voorjaar 2016) om boven het reeds gebouwde ondergrondse deel vervolgens een nieuwe invulling te bedenken in overleg met de inwoners van Groningen?
- 5 Welke grote wijzigingen zijn er geweest tijdens het bouwproces en hoe heeft hier besluitvorming op plaatsgevonden?
- 6 Komt de huidige invulling van het gebouw overeen met de start en visie van dit project? Wat is er veranderd en waarom?
- 7 Waarom heeft de stichting Forum Groningen de inhoudelijke focus in 2013 verlegd van geschiedenis naar actualiteit?
Zijn de verstrekte subsidies overeenkomstig dit doel toegekend of komen deze subsidies daarmee achteraf in gevaar?
Is deze koerswijziging op transparante wijze verlopen?
Zijn de inwoners, subsidieverstrekkers, gemeenteraad bij deze besluitvorming betrokken?
- 8 Wat is het juiste bedrag waarmee het financiële beschikbare en toegestane budget van dit project is overschreden. Is de overschrijding maatschappelijk gezien te verantwoorden? Is er voldoende toezicht geweest op de uitgaven?
- 9 Hoe is het mogelijk dat het project begroot is op ca. € 71 miljoen en voor zover thans bekend de werkelijke kosten ca. € 171 miljoen bedragen, inclusief € 13 miljoen voor de inrichting en de bijdrage van € 68 miljoen van de NAM?
Is een overschrijding van een budget voor het Forum met een bedrag van ruim € 100 miljoen maatschappelijk te verantwoorden?
- 10 Zijn alle werkelijke (ambtelijke) kosten toegerekend aan de investeringskosten van Forum Groningen?
- 11 Zou het Forum Groningen zijn gebouwd als de NAM geen bijdrage had verstrekt van € 68 miljoen om het gebouw aardbevingsbestendig te maken?

- 12 Is het ethisch en maatschappelijk te verantwoorden dat de gemeente Groningen een bedrag van € 68 miljoen van de NAM heeft geaccepteerd, terwijl duizenden mensen in de provincie Groningen financieel en psychisch te lijden hebben van de schade (afwikkeling) door de NAM*?
*In verband met de aardbevingen in de provincie Groningen heeft de NAM meer dan 10.000 schademeldingen van gedupeerden ontvangen. De afwikkeling hiervan verloopt dramatisch. Veel inwoners kampen met traumatische ervaringen en hebben te kampen met zowel financiële als psychische problemen.
- 13 Waarom is er aanvankelijk niet aardbevingsbestendig gebouwd?
Wie is daarvoor verantwoordelijk en aansprakelijk?
- 14 Welke invloed heeft de totale investering op de exploitatielasten?
- 15 Zijn alle wet- en regelgevingen strikt gevolgd, voldoet het gebouw aan alle wettelijke veiligheidsnormen bij calamiteiten zoals brand?
- 16 Is er gedurende het gehele ontwikkelings- en bouwproces altijd sprake geweest van transparantie*, m.a.w. kan elke inwoner beschikken over alle informatie?
N.B. * Transparantie duidt in de context van politiek en bestuurszaken op openheid binnen een bestuurlijk of juridisch orgaan, dus op inzicht die de overheid hanteert.
- 17 Is de gemeenteraad altijd tijdig en op de juiste wijze volledig geïnformeerd?
- 18 Is het juist dat vrijwel alle vragen die gesteld zijn door het Dagblad van het Noorden tijdens het bouwproces in augustus/september 2016 door de gemeente Groningen geweigerd zijn om te beantwoorden?
- 19 Zijn alle subsidiegelden op een verantwoorde wijze uitgegeven en besteed voor het doel waarvoor deze bestemd waren?
- 20 Er worden 1.6 miljoen bezoekers per jaar verwacht. Hoe realistisch is dit en op welke wijze wordt dit objectief gezien geregistreerd?
- 21 Staan de inwoners van Groningen achter de plannen van het Forum en zo nee, waarom is het er dan toch gekomen?
- 22 Zijn er voor de komende jaren evaluatiemomenten gepland en zo ja wanneer?

Ik ben zo vrij om u er verder op attent te maken dat er op korte termijn een tweede boek met de titel *'Groninger Forum, icoon of een draak'* wordt uitgegeven door journalist Mike Tomale en verwijst u naar het in de media in november 2019 verschenen persbericht (zie: informatie twee boeken). Voor geïnteresseerden is het in 2016 uitgegeven boek *'Groninger Forum, een bodemloze put'*, ISBN: 978 90 8954 886 3, aantal pagina's: 472 op verzoek kosteloos digitaal beschikbaar.

Met vriendelijke groeten,

Drs. Johan L. Meijering
website: www.johanmeijering.com

Afschrift verstuurd aan:

- 1 Alle fracties politieke partijen gemeenteraad Groningen;
- 2 Alle raadscommissies:

Raadscommissie Beheer en Verkeer	Raadsadviseur Wolbert Meijer
Raadscommissie Ruimte en Wonen	Raadsadviseur Annemarieke Weiland
Raadscommissie Werk en Inkomen	Raadsadviseur Monique Hansens
Raadscommissie Financiën en Veiligheid	Raadsadviseur Wolbert Meijer
Raadscommissie Onderwijs en Welzijn	Raadsadviseur Greet Mulder;
- 3 College van Burgemeester en Wethouders van Groningen;
- 4 Provinciale Staten van Groningen;
- 5 Alle fracties politieke partijen provincie Groningen;
- 6 College van Gedeputeerde Staten provincie Groningen

Informatie twee boeken:

- 1 Persbericht boek 'Groninger Forum', een bodemloze put, september 2016
- 2 Persbericht boek 'Groninger Forum, draak of een icoon, november 2019

Bijlagen

- 1 'Politiek Pamflet Groninger Forum', 2016. Aantal pagina's: 72

INFORMATIE TWEE BOEKEN

P e r s b e r i c h t

Leeuwarden, september 2016

Johan Meijering trekt met boek Groninger Forum aan de noodrem

Het boek Groninger Forum - een bodemloze put is op donderdag- 8 en vrijdagavond 9 september 2016 om 20.00 uur gepresenteerd in het Café van de stichting 'Vrijdag', Sint Jansstraat 7, 9712 JM Goningen.

Het eerste exemplaar werd op donderdag 8 september 2016 op het provinciehuis aan René Paas, Commissaris van de Koning van de provincie Groningen overhandigd.

Titel: Groninger Forum
Een bodemloze put
Auteur: Johan Meijering
Pagina's: 472
ISBN: 978-90-8954-886-3
Prijs: € 50,00

Over het boek:

Als betrokken stadjer ziet entrepreneur Johan Meijering met lede ogen aan hoe in de gemeente Groningen miljoenen aan gemeenschapsgeld worden gestort in de bodemloze put van een in zijn ogen heilloze onderneming: het Groninger Forum. Hij beschouwt het Forum als een in alle opzichten onbeheersbare kolos: een groot, onverantwoord en buitengewoon risicovol project in de prachtige historische binnenstad.

De essentie van dit boek is bewustwording. De huidige politieke elite van de stad en de provincie luistert volgens hem niet naar signalen uit de samenleving. En dat moet veranderen.

Zijn correspondentie met politici en bestuurders is in de vorm van een Dagboek in het boek opgenomen. Hiermee wordt het falen van de politiek in de stad en de provincie Groningen geanalyseerd.

Hij beschrijft een aantal opmerkelijke overeenkomsten van grote projecten in Groningen en in de rest van Nederland, namelijk:

- de projecten zijn omstreden;
- gebaseerd op buitengewoon optimistische prognoses die na realisatie onjuist bleken;
- geldverslindend;
- (mede) betaald met gemeenschapsgelden;
- er is sprake van misleiding;
- aanzienlijke budget- en tijdsoverschrijdingen.

Twee keer eerder is Meijering een missie begonnen: één tegen het afsteken van consumentenvuurwerk (2007-2013) en één vanaf 2003, tegen het vervalsen van kunst en tegen het verhandelen van valse kunst. Met dit boek probeert hij een aanzet te geven tot een maatschappelijk debat over grootschalige prestigeprojecten in Nederland en in het bijzonder in Groningen. Hij komt met diverse steekhoudende aanbevelingen voor nieuw beleid voor gemeenten, provincies en de landelijke politiek.

Over de auteur:

Johan Meijering studeerde sociale wetenschappen aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Hij begon zijn carrière als (hoofd)agent bij de gemeentepolitie en werkte later als maatschappelijk werker en sociale wetenschapper bij diverse gemeentelijke overheden.

Al van jongs af aan startte hij veel initiatieven op het terrein van cultuur en woon- en leefmilieu, onder andere het tangocentrum *La Pasión* en kijkbungalow Minerva.

Over beide initiatieven schreef hij een boek. Hij is een bevlogen man, die op idealistische en onorthodoxe wijze staat voor zijn idealen.

Onderschrift voor belangstellenden:

Wilt u meer informatie, dan kunt u contact opnemen met de schrijver: Johan Meijering, mail: johanmeijering@home.nl, telefoon: 06-53728157.

Wilt u een recensie-exemplaar van het boek ontvangen, dan kunt u contact opnemen met Jitske Kingma, jitskekingma@elikser.nl, 058-2894857, 06-48626286

Nieuw boek over Groninger Forum: draak of icoon?

24 September 2019

GRONINGEN – Naar verwachting verschijnt dit jaar een boek over het Groninger Forum van Mike Tomale, oud-journalist van de Groninger Krant.

Het boek zal volgens Tomale, die tegenwoordig in Oss woont, worden opgedragen aan de inwoners van de stad Groningen om enige duidelijkheid te scheppen rondom het complexe bouwproject oostwand en de daarmee onlosmakelijk verbonden bouw van het Groninger Forum. De oud-Groninger zal zijn licht laten schijnen over de Groningse politiek en ambtenarij, die grotendeels verantwoordelijk is voor de totstandkoming van het Groninger Forum en de oostwand.

'Megalomaan prestigieus bouwproject'

"Een verduidelijking van nut en noodzaak kritisch bekeken", legt Tomale uit. "Het gaat om een megalomaan prestigieus bouwproject dat zo complex is geworden, dat het abstract werd en het de gemiddelde burger weinig meer interesseerde. Aan mij de eervolle taak te om op grote lijnen te proberen duidelijk weer te geven waarom de Grote Markt in Groningen zo waardevol is voor zijn burgers en om tegelijkertijd aan te tonen waarom de visie van bestuurders daar soms haaks op staat."

"Het immense bouwproject zal de skyline van de Groningse binnenstad voorgoed drastisch veranderen en voorstanders van project Grote Markt oostwand hopen natuurlijk dat de binnenstad van Groningen hierdoor een grote economisch impuls krijgt met de bijhorende spin-off. De vraag is of dat ook daadwekelijk zal gebeuren. Of zal het net zo zal verlopen als met het Groninger Museum, dus de ene financiële injectie na de andere met gemeenschapsgeld om de boel krampachtig overrijd te houden?"

Interviews met prominente Groningers

Het boek zal veel interviews bevatten van prominente Groningers die Tomale heeft geïnterviewd in 2016, naast zijn werkzaamheden voor de Groninger Krant. Wijlen Bert Dijkhuizen van de Stadspartij, oud PvdA-wethouder Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Wijkvernieuwing, Grondzaken en Monumenten voor de PvdA in Groningen – Willem Smink, Jacob Bolhuis – toenmalig lid van het 40 Miljoen Comité, oud-Stadspartijvoorzitter Geert Spieker, oud-SP gedeputeerde Eelco Eikenaar en nog veel meer Groningse prominenten zullen feiten en meningen delen.

Eerder al gaf Johan Meijering in september 2016 een lijvig werk uit van 450 pagina's, genaamd *Groninger Forum, een bodemloze put*.

Foto: Weetjesman/Wikipedia